

CROW 500: samen verantwoordelijk voor zorgvuldig graafproces

‘Wat heb je gedaan om graafschade te voorkomen?’

Schade voorkomen aan kabels en leidingen
Richtlijn zorgvuldig grondroeren van initiatief- tot gebruiksfase

De cijfers liegen niet: het aantal graafschades stijgt in Nederland. In 2020 zelfs met tien procent. Schade aan kabels en leidingen kan levensgevaarlijk zijn en zorgt ook voor hoge kosten; jaarlijks ruim 38 miljoen euro. Toezichthouder Agentschap Telecom wil strenger optreden en geeft de graafketen tot 1 januari 2022 de tijd om aan de eigen richtlijnen te voldoen. Dus: werk aan de winkel. Hoe ondersteunt CROW partners bij een zorgvuldig graafproces?

Het terugdringen van graafschades staat al zeker tien jaar hoog op de agenda bij aannemers, netbeheerders en grondeigenaren, maar blijkt een hardnekkiger probleem dan gedacht. Aan de afspraken en de hoeveelheid beschikbare kennis ligt het niet: de graafketen heeft in 2017 heldere richtlijnen vastgesteld in het document CROW 500. Om het met een cliché te zeggen: de ketting is zo sterk als de zwakste schakel. Nog meer samenwerking en afstemming is noodzakelijk, blijkt uit een uitgebreid interview met Henk Kuipers, Marjolein Rooijmans en Koen Bakkers van CROW.

Want het aantal graafschades over 2020 geven geen positief beeld. Er is nog geen trendbreuk in de stijging van de graafschades te zien, vertelt Henk. Hij is projectmanager ‘CROW 500 Schade voorkomen aan kabels en leidingen’ en onderstreept nog maar eens hoe urgent de problematiek is.

“We praten al snel over de financiële schade, maar de hoogste prioriteit ligt bij het voorkomen van onveilige situaties en de gevolgen daarvan. Ik denk terug aan explosies bij grote gasleidingen, zoals bijvoorbeeld in 2004 gebeurde. Maar het kan ook misgaan bij een hovenier die een conifeer in de tuin zet en per ongeluk een elektriciteitskabel raakt; die staat ook

aan risico's bloot bij onzorgvuldig graven en heeft zich aan dezelfde richtlijnen en voorschriften te houden. Vanuit CROW proberen we met kennis en advies het hele scala te bedienen. We hadden al de fysieke trainingen en daar is e-learning bij gekomen."

Marjolein is binnen CROW verantwoordelijk voor alles op gebied van educatie en events. Samen met haar team wil ze 'een aanvulling zijn op de inhoud', zoals ze het zelf omschrijft. Voor bedrijven en organisaties is een blended learning-traject ontwikkeld om graafschades aan kabels en leidingen te voorkomen.

"Dat het Agentschap Telecom die datum van 1 januari 2022 heeft gesteld, geeft extra urgentie. Dat merk ik ook aan de toename van het aantal hulpvragen, bijvoorbeeld vanuit gemeenten en nutsbedrijven. Eerst kwam de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken; dus de WIBON. Vervolgens zorgden de ketenpartners samen voor een vertaalslag; dat is CROW 500. En nu is de vraag: hoe ga je met al die afspraken om? Hoe implementeer je die binnen de organisatie, zodat iedereen zich bewust is van de werkwijze en zijn verantwoordelijkheid neemt? Daar sluit ons blended learning-traject op aan."

Bij het graafproces valt en staat alles bij een goede voorbereiding op basis van betrouwbare informatie. Vervolgens komt het aan op de juiste communicatie, vertelt Marjolein.

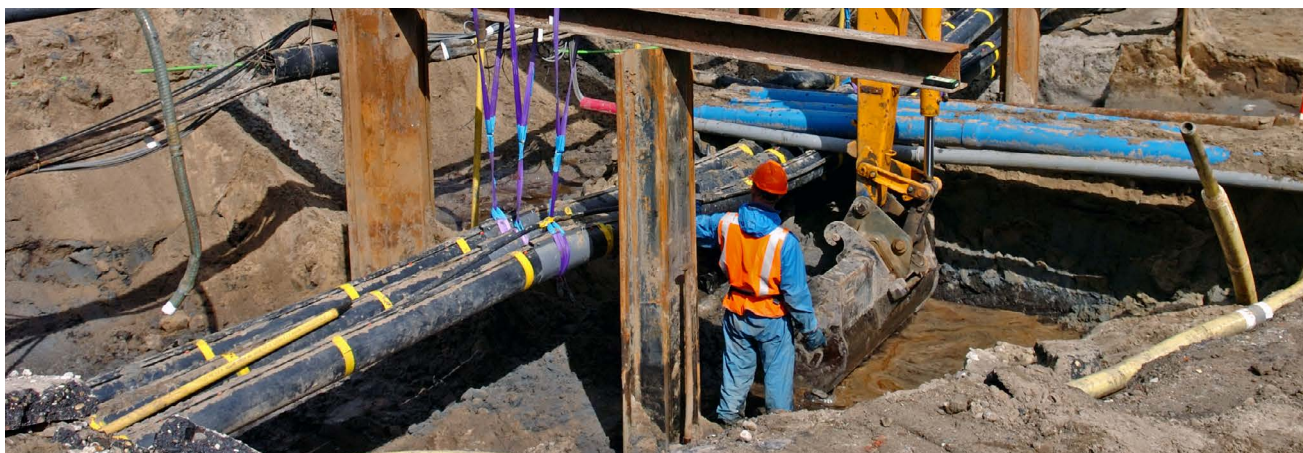
"Ik noem dat: het halen en brengen van informatie. Jij wilt weten waar de kabels en leidingen liggen, voordat er wordt gegraven. Maar je moet er ook voor zorgen dat de mensen verderop in de keten over die informatie kunnen beschikken. Het gaat vaak fout als één van de schakels de afspraken niet

nakomt. Dus daar moet je als collega's, maar ook als organisaties onderling goede werkafspraken over maken. Dat gaat dus een laagje dieper. Onze training is daar een goed startpunt voor. Maar ik zeg wel: pas na de training gebeurt het, want dan moet je het met elkaar in de praktijk brengen."

— *"Het gaat vaak fout als één van de schakels de afspraken niet nakomt. Dus daar moet je als collega's, maar ook als organisaties onderling goede werkafspraken over maken."* —

Het is een continu bewustwordingsproces waarover vaak te gemakkelijk wordt gedacht, merkt Koen. Hij is marketeer voor CROW en brengt de training onder de aandacht bij partners.

"Schade voorkomen is een langdurig en ingewikkeld proces. Dat speelt echt mee in dit verhaal. Het is geen kwade opzet of onwil, maar het gaat om veel partijen die allemaal een stukje doen. Je moet dus over grenzen van afdelingen en organisaties heen en zelfs naar individuele taken kijken. Je bent ook erg afhankelijk van wat er voor of na jou gebeurt. De anderen zijn weer afhankelijk van wat jij precies doet. Dat vraagt vaak om een andere inrichting van de organisatie en ook om een zorgvuldige houding van alle betrokkenen. Je hebt in je werk met honderd verschillende variabelen en belangen te maken, maar dit moet er ook een zijn die steeds voorbij komt. Anders blijft de kans op schade groot."

CROW wijst in trainingen vaak op het maatschappelijk belang om graafschade te voorkomen, vertelt Henk.

Want naast onveiligheid en financiële schade speelt ook de overlast een grote rol.

“Als bij mij in de tuin een kabel kapot wordt getrokken, heb ik misschien geen internetverbinding, maar dat probleem is te overzien. Heel anders wordt het als je in hartje Amsterdam een kabel raakt. Dan tref je een grote groep. En vergeet niet: er komen in de bodem steeds meer kabels en leidingen bij, ook door de energietransitie. Als CROW zijn we toevoerder bij het KLO – het kabel- en leidingenoverleg. Daar zitten alle partijen bij elkaar en ik merk een grote betrokkenheid en inzet om initiatieven te ondersteunen die graafschade kunnen voorkomen. Maar feit blijft: het moet nog beter. CROW wil de partners en organisaties zo goed mogelijk ondersteunen bij deze initiatieven.”

Cruciaal blijft de vraag: “Wat heb je gedaan om zorgvuldig te graven dus wat heb je gedaan om graafschade te voorkomen,” zegt Henk.

“De vraag is heel eenvoudig: houd jij je aan de afspraken die in de keten zijn gemaakt? Goed, je kan iedereen op training sturen en is dat een mooie manier om aan te tonen dat je er werk van hebt gemaakt. Maar laten we eerlijk zijn: je bent niet bezig met een afvinklijstje. Wil je die schades écht voorkomen, dan moet je daadwerkelijk met elkaar samenwerken en afstemmen om te zorgen dat iedereen te allen tijde op de hoogte is. Het proces start al als iemand bedenkt dat er ergens een nieuw gebouw moet komen. Dan moet de vraag al zijn: waar liggen de kabels en leidingen? En wie informeer ik daarover?”

Graafschades komen onder een steeds groter wordende loep te liggen, vertelt Koen.

“Het Agentschap Telecom krijgt alle meldingen binnen. Dus zij zien gewoon: *hé, die en die partij is al zoveel keren betrokken bij een graafschade*. Dus daar kunnen ze actief op afgaan en dan zullen ze ongetwijfeld ook vragen stellen. Zo van: *wat heb jij aan inspanning gedaan om te zorgen dat je het proces zo zorgvuldig mogelijk uitvoert?* Je kunt mensen trainen en wekelijks een veiligheidscheck doen met elkaar. Je kunt werkbesprekingen houden in de keet en de Klic-meldingen keurig bijhouden. Maar als één iemand een stap mist, kan je al de mist ingaan. Dus je be vraagt elkaar en houdt elkaar bij de les. Dat is echt een houding die je gaat aanleren.”

“Op dit moment zijn er 15.000 vermijdbare graafschades per jaar. Dat aantal graafschades moet naar beneden gebracht worden heeft Agentschap Telecom gesteld. Het gaat dan om circa 40 vermijdbare graafschades per dag”, vertelt Marjolein.

“Dat besef mag nog best iets meer doordringen. Zo van: het is een keten en we moeten het met elkaar doen. Ik merk dat ook wel tijdens de trainingen. We helpen soms organisaties waarbij de collega’s van elkaar niet weten dat ze met hetzelfde proces bezig zijn en dat het verstandig is om dat met elkaar kort te sluiten. Daar is echt nog wel werk aan de winkel.”

Koen vult aan:

“Vaak gaat het om werkprocessen die niet helemaal goed aansluiten. Daar kan CROW dus een rol in vervullen. Als buitenstaander met kennis van zaken kijken we naar al die processen en kunnen we vragen stellen. Ja, je houdt een eerlijke spiegel voor. Dan is iedereen wat meer bereid om eerlijk te kijken; *hebben we dat eigenlijk wel handig gedaan?*”

Henk tot slot:

Het is van groot belang dat iedere betrokkene weet wat zijn of haar rol in de graafketen is. Én ook dat je elkaar aanspreekt op die verantwoordelijkheid. Wij kijken en denken ook graag mee waar het beter kan. Want iedereen is gebaat bij een zorgvuldig graafproces.”

Meer weten: [incompany training CROW 500 Zorgvuldig graafproces](#)

— *“Wil je die schades écht voorkomen, dan moet je daadwerkelijk met elkaar samenwerken en afstemmen om te zorgen dat iedereen te allen tijde op de hoogte is.”* —